

Svet
Evropske unije

Bruselj, 7. junij 2022
(OR. en)

7609/22

**Medinstitucionalna zadeva:
2021/0140 (NLE)**

**SCH-EVAL 33
SCHENGEN 32
DATAPROTECT 84
ENFOPOL 157
FRONT 134
IXIM 65
MIGR 97
SIRIS 35
VISA 56
COMIX 149**

ZAKONODAJNI AKTI IN DRUGI INSTRUMENTI

Zadeva: UREDBA SVETA o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013

UREDBA SVETA (EU) 2022/...

z dne ...

**o vzpostavitvi in delovanju ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma
za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda
in razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1053/2013**

SVET EVROPSKE UNIJE JE –

ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije in zlasti člena 70 Pogodbe,

ob upoštevanju predloga Evropske komisije,

ob upoštevanju mnenja Evropskega parlamenta¹,

¹ Mnenje z dne 7. aprila 2022 (še ni objavljeno v Uradnem listu).

ob upoštevanju naslednjega:

- (1) Schengensko območje brez nadzora na notranjih mejah je odvisno od uspešne in učinkovite uporabe schengenskega pravnega reda v državah članicah. Ta pravni red vključuje ukrepe na področju zunanjih meja, nadomestne ukrepe za odsotnost nadzora na notranjih mejah in trden okvir spremljanja, ki skupaj krepijo prosto gibanje in zagotavljajo visoko raven varnosti, pravice in varstva temeljnih pravic, vključno z varstvom osebnih podatkov.
- (2) Medsebojno ocenjevanje in spremljanje uporabe schengenskega pravnega reda sta bila osrednja elementa schengenskega območja od leta 1998 in prispevata k ohranjanju visoke ravni politične in lastne odgovornosti za rezultate ter krepitvi medsebojnega zaupanja med državami članicami.
- (3) Poseben schengenski ocenjevalni in spremljevalni mehanizem je bil vzpostavljen z Uredbo Sveta (EU) št. 1053/2013¹ in je začel delovati leta 2015.

¹ Uredba Sveta (EU) št. 1053/2013 z dne 7. oktobra 2013 o vzpostavitvi ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za preverjanje uporabe schengenskega pravnega reda in razveljavitvi Sklepa Izvršnega odbora z dne 16. septembra 1998 o ustanovitvi stalnega odbora o ocenjevanju in izvajanju Schengenskega sporazuma (UL L 295, 6.11.2013, str. 27).

- (4) Za večjo učinkovitost in uspešnost bi bilo treba schengenski ocenjevalni in spremljevalni mehanizem izboljšati. Cilj spremenjenega ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma bi moral biti ohraniti visoko raven medsebojnega zaupanja med državami članicami z zagotavljanjem, da države članice učinkovito uporabljajo schengenski pravni red v skladu z dogovorjenimi skupnimi standardi, temeljnimi načeli in pravili ter tako prispevajo k dobro delujočemu schengenskemu območju.
- (5) Ocenjevalni in spremljevalni mehanizem bi moral svoje cilje doseči z objektivnimi in nepristranskimi ocenjevanji, s katerimi je mogoče hitro ugotoviti pomanjkljivosti pri uporabi schengenskega pravnega reda, ki bi lahko ovirale pravilno delovanje schengenskega območja, in zagotoviti hitro odpravo teh pomanjkljivosti in podlago za dialog o delovanju schengenskega območja kot celote. V skladu s členom 70 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU) bi morale države članice v sodelovanju s Komisijo objektivno in nepristransko ocenjevati izvajanje politik Unije na območju svobode, varnosti in pravice. To zahteva tesno sodelovanje med državami članicami in Komisijo, uravnoteženo delitev skupnih odgovornosti in ohranitev sistema, ki ima naravo medsebojnega pregleda. Zahteva tudi okrepljeno vlogo Sveta in tesno sodelovanje Evropskega parlamenta. Glede na obseg sprememb k ocenjevalnemu in spremljevalnemu mehanizmu, ustanovljenim z Uredbo (EU) št. 1053/2013, bi bilo treba to uredbo razveljaviti in nadomestiti z novo uredbo.

- (6) Ocenjevalni in spremljevalni mehanizem bi moral zajemati vsa sedanja in prihodnja področja schengenskega pravnega reda, zlasti upravljanje zunanjih meja, odsotnost nadzora na notranjih mejah, vizumsko politiko, vračanje, obsežne informacijske sisteme, ki podpirajo uporabo schengenskega pravnega reda, policijsko sodelovanje, pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah in varstvo podatkov, razen področij, za katera v pravu Unije že obstaja poseben ocenjevalni mehanizem. Ocenjevalni in spremljevalni mehanizem bi moral zajemati vso ustrezno zakonodajo in operativne dejavnosti, ki so del schengenskega pravnega reda in prispevajo k delovanju schengenskega območja.
- (7) Pri vseh ocenjevanjih v skladu s sklepi Evropskega sveta z dne 1. in 2. marca 2012 bi bilo treba upoštevati pravilno delovanje organov, ki uporabljajo schengenski pravni red. Ocenjevanje bi moralo zajemati tudi prakse zasebnih subjektov, kot so letalski prevozniki ali zunanji ponudniki storitev, če so pri sodelovanju z državami članicami vključeni v izvajanje schengenskega pravnega reda ali to vpliva nanje.

- (8) Glede na vse večjo vlogo organov, uradov in agencij Unije pri izvajanju schengenskega pravnega reda bi moral ocenjevalni in spremljevalni mehanizem podpirati preverjanje dejavnosti teh organov, uradov in agencij Unije, kolikor v imenu držav članic opravljajo funkcije za pomoč pri operativni uporabi določb schengenskega pravnega reda. Tozadevno preverjanje teh dejavnosti bi bilo treba vključiti v ocenjevanje držav članic, odražati bi se moralo v poročilu, izvajati pa bi se moralo brez poseganja v pristojnosti, dodeljene Komisiji in ustreznim upravljavskim organom agencij, uradov in organov, za katere veljajo predpisi o njihovi ustanovitvi ter lastni postopki ocenjevanja in spremljanja iz teh predpisov, ter ob polnem spoštovanju tam navedenih pristojnosti. Kjer se pri ocenjevanjih ugotovijo pomanjkljivosti v zvezi s funkcijami, ki jih opravljajo ali podpirajo organi, uradi in agencije Unije, mora Komisija o tem obvestiti ustrezne upravljavske organe ter Svet in Evropski parlament.

- (9) Dejavnosti ocenjevanja in spremljanja bi morale biti ciljno usmerjene ob upoštevanju rezultatov prejšnjih ocenjevanj, analiz tveganja, nove zakonodaje in informacij, ki jih Komisija pridobi v skladu s to uredbo, in po potrebi rezultatov nacionalnih mehanizmov za nadzor kakovosti. Podpreti bi jih bilo treba z okrepljenim sodelovanjem z organi, uradi in agencijami Unije, ki sodelujejo pri izvajanju schengenskega pravnega reda, da se zagotovijo ustrezne informacije in strokovno znanje za načrtovanje ali izvajanje dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja, s sistematično vključenostjo takih organov, uradov in agencij v schengensko ocenjevanje, tudi z imenovanjem opazovalcev za sodelovanje pri ocenjevanju, ter z izboljšanimi analizami tveganja in izmenjavo informacij, tudi o korupciji in organiziranem kriminalu, če bi lahko ogrozila uporabo schengenskega pravnega reda v državah članicah.

Tako sodelovanje in vključevanje zadeva zlasti Evropsko agencijo za mejno in obalno stražo (Frontex), ki jo ureja Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta¹, Agencijo Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA), vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta², Agencijo Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol), vzpostavljeno z Uredbo (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta³, Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA), ustanovljeno z Uredbo Sveta (ES) št. 168/2007⁴, in Evropskega nadzornika za varstvo podatkov, vzpostavljenega z Uredbo (EU) 2021/947 Evropskega parlamenta in Sveta⁵.

-
- ¹ Uredba (EU) 2019/1896 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 13. novembra 2019 o evropski mejni in obalni straži ter razveljavitvi uredb (EU) št. 1052/2013 in (EU) 2016/1624 (UL L 295, 14.11.2019, str. 1).
 - ² Uredba (EU) 2018/1726 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o Agenciji Evropske unije za operativno upravljanje obsežnih informacijskih sistemov s področja svobode, varnosti in pravice (eu-LISA), o spremembi Uredbe (ES) št. 1987/2006 in Sklepa Sveta 2007/533/PNZ ter o razveljavitvi Uredbe (EU) št. 1077/2011 (UL L 295, 21.11.2018, str. 99).
 - ³ Uredba (EU) 2016/794 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. maja 2016 o Agenciji Evropske unije za sodelovanje na področju preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj (Europol) ter nadomestitvi in razveljavitvi sklepov Sveta 2009/371/PNZ, 2009/934/PNZ, 2009/935/PNZ, 2009/936/PNZ in 2009/968/PNZ (UL L 135, 24.5.2016, str. 53).
 - ⁴ Uredba Sveta (ES) št. 168/2007 z dne 15. februarja 2007 o ustanovitvi Agencije Evropske unije za temeljne pravice (UL L 53, 22.2.2007, str. 1).
 - ⁵ Uredba (EU) 2018/1725 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. oktobra 2018 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Uredbe (ES) št. 45/2001 in Sklepa št. 1247/2002/ES (UL L 295, 21.11.2018, str. 39).

Sodelovanje bi moralo postati tudi bolj vzajemno, agencije pa ne bi smele biti v položaju, da samo prispevajo, temveč bi jim moralo sodelovanje v ocenjevalnem in spremljevalnem mehanizmu tudi koristiti, da bi se boljše operativno odzivale. Kadar se dejavnosti organa, urada ali agencije Unije, vključenega ali vključene v izvajanje schengenskega pravnega reda – če v imenu držav članic pomagajo pri operativni uporabi določb schengenskega pravnega reda –, preverjajo v okviru ocenjevanja države članice, opazovalci iz organa, urada ali agencije Unije ne bi smeli sodelovati v razpravah o ugotovitvah v zvezi z dejavnostjo tega organa, urada ali agencije Unije, da bi se izognili navzkrižju interesov.

- (10) Ocena ranljivosti, ki jo izvede agencija Frontex, je dopolnilni mehanizem ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma, vzpostavljenega s to uredbo, namenjen zagotavljanju nadzora kakovosti na ravni Unije in stalne pripravljenosti na ravni Unije in nacionalni ravni za odzivanje na morebitne izzive na zunanji meji. To oceno ranljivosti bi bilo treba upoštevati pri pripravi dejavnosti ocenjevanja in spremljanja, s čimer bi se zagotovila ozaveščenost o aktualnih razmerah. Oba mehanizma sta sestavni del evropskega integriranega upravljanja meja. Sinergije med oceno ranljivosti ter ocenjevalnim in spremljevalnim mehanizmom bi morale biti čim večje, da bi se prispevalo k izboljšani sliki razmer o delovanju schengenskega območja, pri čemer bi se bilo treba, kolikor je mogoče, izogibati podvajanju prizadevanj in nasprotujočim se priporočilom. V ta namen bi bilo treba vzpostaviti redno izmenjavo informacij med agencijo Frontex in Komisijo o rezultatih obeh mehanizmov. Za večjo strateško osredotočenost in bolj ciljno usmerjeno zasnovo ocenjevanja je potrebno tudi nadaljnje povečanje sinergij z ustreznimi mehanizmi in platformami, ki jih upravljajo agencije Unije in nacionalne uprave, kot so na primer Evropska večdisciplinarna platforma proti grožnjam kriminala (EMPACT) in z nadzorom, ki ga izvaja Komisija s podporo agencije eu-LISA glede priprave držav članic na izvajanje ustreznih sistemov informacijske tehnologije, ter po potrebi z ugotovitvami v okviru nacionalnih mehanizmov za nadzor kakovosti.

- (11) Poleg ocenjevanja pravilnega izvajanja in uporabe zahtev schengenskega pravnega reda glede varstva podatkov, ki se izvaja ločeno, bi bilo treba pri ocenjevanju posebno pozornost nameniti preverjanju spoštovanja temeljnih pravic pri uporabi schengenskega pravnega reda. Za povečanje zmogljivosti ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma za ugotavljanje kršitev temeljnih pravic na ustreznih področjih politike bi bilo treba izvajati dodatne ukrepe. Schengenski ocenjevalci bi morali biti za to ustrezno usposobljeni, treba bi bilo bolje uporabiti ustrezne informacije FRA, njeni strokovnjaki pa bi morali biti boljše vključeni v zasnovo in izvajanje ocenjevanj. Poleg tega bi morale biti mogoče pri načrtovanju programov in zasnovi ocenjevanj upoštevati dokaze, ki so javno objavljeni ali se predložijo v okviru neodvisnih spremljevalnih mehanizmov ali jih predložijo ustrezne tretje osebe, kot so varuhi človekovih pravic, organi, ki spremljajo spoštovanje temeljnih pravic, ter nevladne in mednarodne organizacije, na lastno pobudo. Pri izvajanju ocenjevanj, na primer pri izvajanju obiskov, bi bilo treba subjekte in tretje osebe, ki podpirajo države članice, razumeti kot subjekte in tretje osebe, ki so z državami članicami pravno ali pogodbeno povezani in jim je v njihovem imenu dovoljeno opravljati nekatere naloge pri uporabi schengenskega pravnega reda. Pri pripravi ocenjevalnih poročil bi se morale upoštevati le informacije, preverjene med dejavnostjo ocenjevanja.
- (12) Z ocenjevalnim in spremljevalnim mehanizmom bi bilo treba vzpostaviti pregledna, učinkovita in jasna pravila o oblikah in metodah, ki se bodo uporabljale za dejavnosti ocenjevanja in spremljanja, sodelovanje visoko usposobljenih strokovnjakov in nadaljnje ukrepe na podlagi ugotovitev iz ocenjevanj.

- (13) Oblike ocenjevanja in metode bi morale biti bolj prožne, da bi se povečala učinkovitost ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma ter njegova zmožnost prilagajanja novim okoliščinam in zakonodajnim spremembam ter racionalizirala uporaba virov držav članic, Komisije ter organov, uradov in agencij Unije. Redna ocenjevanja z obiski bi morala biti glavna oblika ocenjevanja. Nenapovedana ocenjevanja in tematska ocenjevanja bi bilo treba uporabljati uravnoteženo, in sicer na podlagi analiz tveganja, po sprejetju nove zakonodaje ali na podlagi informacij, ki jih Komisija pridobi v skladu s to uredbo. Oblike ocenjevanja bi morale biti jasno opredeljene. Odvisno od področja politike in narave dejavnosti ocenjevanja in spremljanja bi moral ocenjevalni in spremljevalni mehanizem omogočati ocenjevanje več držav članic hkrati, v izjemnih primerih pa tudi ocenjevanja, ki se v celoti ali delno izvajajo na daljavo, ter združiti ocenjevanje področij politike. V okviru ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma bi morala biti mogoča priprava izčrpnih ocenjevalnih poročil za države članice, v katerih je ocenjena splošna uspešnost države članice pri uporabi schengenskega pravnega reda.
- (14) Tematska ocenjevanja bi bilo treba uporabiti za analizo praks držav članic pri izvajanju schengenskega pravnega reda. Treba bi jih bilo izvajati, da bi se ocenilo izvajanje večjih zakonodajnih sprememb, ko se te začnejo uporabljati, in novih pobud, ter da bi se ocenila vprašanja na vseh področjih politike ali prakse držav članic, ki se srečujejo s podobnimi izzivi.

- (15) Nenapovedan obisk bi bilo treba, odvisno od namena, izvesti s predhodnim uradnim obvestilom zadevni državi članici le malo pred njim ali brez njega, temeljiti pa bi moral na analizah tveganja oziroma na drugih ustreznih podlagah. Možno bi moralo biti organizirati nenapovedane obiske za oceno uporabe schengenskega pravnega reda na notranjih mejah, nastajajočih ali sistemskih težav, ki bi lahko pomembno vplivale na delovanje schengenskega območja, ali kadar obstajajo razlogi za domnevo, da država članica resno zanemarljivo obveznosti iz schengenskega pravnega reda. Običajno bi morali biti nenapovedani obiski izvedeni z najmanj 24-urnim predhodnim uradnim obvestilom. Nenapovedani obiski brez predhodnega uradnega obvestila bi morali potekati zaradi preverjanja izpolnjevanja obveznosti na podlagi schengenskega pravnega reda, zlasti na notranjih mejah in kot odziv na utemeljene navedbe glede resnih kršitev temeljnih pravic pri uporabi schengenskega pravnega reda. V takih primerih cilj ne bi bil dosežen, če bi bila država članica o obisku predhodno uradno obveščena. Omogočeno bi moralo biti, da se z nenapovedanimi obiski v zvezi z ocenjevanjem uporabe schengenskega pravnega reda, ki se uporablja na notranjih mejah, zlasti preveri neizvajanje nadzora na notranjih mejah, vključno z vprašanjem, ali izvajanje policijskih pooblastil ali katerih koli drugih javnih pooblastil, ki se izvajajo na območju notranjih meja, morda nima enakovrednega učinka kot mejne kontrole.

- (16) Pri načrtovanju dejavnosti, ki se izvajajo v skladu s to uredbo na podlagi večletnih in letnih ocenjevalnih programov, je bila dodana vrednost pri zagotavljanju predvidljivosti in gotovosti že dokazana. Zato bi morala Komisija v sodelovanju z državami članicami sprejeti večletne in letne ocenjevalne programe. Ti programi bi morali biti tudi dovolj prožni, da bi jih bilo mogoče sčasoma prilagoditi dinamični naravi schengenskega pravnega reda. V primeru višje sile bi bilo treba prilagoditve programov izvesti v dogovoru z zadevnimi državami članicami, ne da bi bilo pri tem treba formalno spremeniti programe. V večletnem ocenjevalnem programu, ki je bil sprejet za sedem let, bi morala obstajati možnost, da se po potrebi znotraj področij politike opredeli posebna prednostna področja, ki bodo zajeta v redna ocenjevanja. Ta pristop bi moral omogočiti večjo prožnost, boljše določanje prednostnih nalog ter bolj uravnoteženo in strateško uporabo vseh razpoložljivih orodij. Podaljšanje večletnega ocenjevalnega programa s petih na sedem let bi moralo voditi tudi k obsežnejšemu, natančnejšemu in bolj ciljno usmerjenemu spremljanju držav članic, ne da bi se pri tem zmanjšala raven nadzora.

- (17) Dejavnosti ocenjevanja in spremljanja bi morale izvajati skupine, sestavljene iz predstavnikov Komisije in strokovnjakov, ki jih imenujejo države članice. Ti predstavniki in strokovnjaki bi morali imeti ustrezne kvalifikacije, vključno z dobrim teoretičnim znanjem in izkušnjami in bi morali opraviti ustrezno obstoječe usposabljanje. Komisija bi morala zagotoviti tečaje usposabljanja za schengenske ocenjevalce na vseh ustreznih področjih politike, vključno z elementi temeljnih pravic in pravilnim delovanjem organov. Usposabljanje strokovnjakov za schengenske ocenjevalce bi moralo dopuščati priznavanje znanj, spretnosti in sposobnosti, ki jih ob tem pridobijo, na nacionalni ravni. Če za določeno področje politike tečaji usposabljanja niso na voljo, kar privede do pomanjkanja usposobljenih strokovnjakov, bi moral imeti strokovnjak, ki želi postati schengenski ocenjevalec, možnost spremljati ocenjevalno misijo kot strokovnjak pripravnik.
- (18) Da bi hitreje in z manj obremenitvami zagotovili sodelovanje zadostnega števila izkušenih strokovnjakov, bi morala Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami vzpostaviti in vzdrževati nabor strokovnjakov. Ta nabor bi moral biti glavni vir strokovnjakov za dejavnosti ocenjevanja in spremljanja. Vsaka država članica bi morala imenovati vsaj enega strokovnjaka za vsako področje politike, ki se ocenjuje, razen če bi imenovanje znatno vplivalo na opravljanje nacionalnih nalog.

- (19) Za povečanje učinkovitosti in zmanjšanje upravnega bremena bi bilo treba zagotoviti več prožnosti glede velikosti skupin za ocenjevanje in spremljanje. Zato bi morala Komisija določiti in prilagoditi velikost skupin glede na potrebe in izzive, povezane s posamezno dejavnostjo ocenjevanja in spremljanja, pri tem pa ohraniti ravnovesje med številom predstavnikov Komisije in strokovnjakov držav članic, da bi se upoštevala načela medsebojne povezanosti in deljene odgovornosti. Pri izbirnem postopku strokovnjakov je treba najti ravnovesje med načeli deljene odgovornosti ter predvidljivostjo in potrebo po prožnosti. Pri oblikovanju skupin bi zato morala Komisija v največji možni meri zagotoviti geografsko uravnoteženost, različne profile in rotacijo. Posebno pozornost bi bilo treba nameniti zmogljivosti državnih uprav, da bi zagotovili, da imenovanje strokovnjakov za dejavnosti ocenjevanja in spremljanja ne predstavlja prevelikega bremena za države članice ali za posamezni položaj strokovnjakov. Strokovnjaki, povabljeni k posebnim ocenjevanjem, in njihovi nacionalni organi bi se morali pozitivno odzvati na vabila; zavrnitev pozivov bi bila mogoče le, če bi bila ustrezno utemeljena z resnimi poklicnimi ali osebnimi razlogi.

- (20) Operativni stroški, povezani z dejavnostmi ocenjevanja in spremljanja, kot so potovanja, nastanitev in hrana, bi se morali kriti iz proračuna Unije. Obstajati bi morala možnost, da se dodatne dnevnice za nacionalne strokovnjake, ki sodelujejo v misijah za ocenjevanje in spremljanje, ter stroški osebja, ki te strokovnjake nadomesti med njihovo odsotnostjo, krije iz nacionalnih programov držav članic v okviru ustreznih skladov Unije v skladu s cilji in pravili teh skladov, ki se uporabljajo.
- (21) Ocenjevalna poročila bi morala biti kratka in jedrnata. Osredotočena bi morala biti na pomanjkljivosti s pomembnim učinkom in poudariti področja, na katerih so možne bistvene izboljšave. Manj pomembne ugotovitve ne bi smele biti del poročil. Kljub temu bi morala skupina te ugotovitve ob koncu dejavnosti ocenjevanja sporočiti ocenjeni državi članici, in sicer tudi organom, pristojnim za ustrezní nacionalni mehanizem za nadzor kakovosti. Skupina bi si morala aktivno prizadevati za opredelitev najboljših praks, ki bi jih bilo treba vključiti v poročila. Zlasti bi bilo treba nove in inovativne ukrepe, ki bistveno izboljšujejo izvajanje skupnih pravil in bi jih lahko v praksi izvedle druge države članice, izpostaviti kot najboljše prakse za namene poročila.

- (22) Ocenjevalna poročila bi morala praviloma vsebovati priporočila, kako odpraviti ugotovljene pomanjkljivosti (vključno s kršitvami temeljnih pravic), Komisija pa bi jih morala sprejeti brez odlašanja z izvedbenimi akti na podlagi postopka pregleda v skladu s členom 5 Uredbe (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta¹, in sicer z enotnim aktom. Združitev poročila in priporočil v en sam dokument, ki se sprejme v enotnem postopku sprejetja, potrjuje neločljivo povezanost ugotovitev ocenjevanja in priporočil. Poleg tega bi se z istočasno objavo poročila in priporočil državam članicam omogočilo hitrejše in učinkovitejše odpravljanje pomanjkljivosti. Hkrati bi morala uporaba postopka pregleda zagotoviti sodelovanje držav članic v postopku odločanja, ki vodi do sprejetja priporočil.

¹ Uredba (EU) št. 182/2011 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. februarja 2011 o določitvi splošnih pravil in načel, na podlagi katerih države članice nadzirajo izvajanje izvedbenih pooblastil Komisije (UL L 55, 28.2.2011, str. 13).

- (23) Da pa bi okrepili medsebojno zaupanje med državami članicami, zagotovili njihovo boljše usklajevanje na ravni Unije in okrepili medsebojni pritisk med njimi, bi bilo treba izvedbena pooblastila za sprejetje priporočil za popravne ukrepe v nekaterih primerih in za zaključek akcijskih načrtov v nekaterih primerih prenesti na Svet zaradi njegove politične vloge pri izvajanju takšnega medsebojnega pritiska. Takšna izvedbena pooblastila so utemeljena z dejstvom, da so bila na podlagi člena 70 PDEU Svetu podeljena posebna pooblastila na področju medsebojnega ocenjevanja izvajanja politik Unije na območju svobode, varnosti in pravice. Ta pooblastila ustrezno odražajo namen ocenjevalnega mehanizma, utemeljenega na tem *lex specialis*, ki na tem konkretnem področju z medsebojnimi pregledi dopolnjuje spremljanje učinkovitosti izvajanja politik Unije v praksi. Zato bi moral Svet sprejeti priporočila v primerih političnega pomena in splošnega interesa za delovanje schengenskega območja. Da je prišlo do takšnega primera, bi bilo treba šteti tedaj, ko ocenjena država članica bistveno izpodbija vsebino osnutka ocenjevalnega poročila ali naravo ugotovitve, s čimer dokaže, da so se med ocenjevanjem morda pojavile morebitne težave. Enako bi morale veljati, ko se pri ocenjevanju ugotovi, da obstaja resna pomanjkljivost, v primerih tematskih ocenjevanj ali v primerih prvih ocenjevanj. Prav tako bi moral Svet v vlogi, ki jo ima v fazi spremljanja ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma, sprejeti sklepe o odobritvi zaključka akcijskih načrtov v primeru resnih pomanjkljivosti in prvih ocenjevanj.

- (24) Poleg tega bi bilo treba pri ocenjevanjih, v katerih je bila ugotovljena resna pomanjkljivost, uporabiti posebne določbe za zagotovitev takojšnjega sprejetja ukrepov za odpravo pomanjkljivosti. Glede na tveganje, ki ga prinaša takšna pomanjkljivost, bi morala ocenjena država članica takoj, ko je obveščena o resni pomanjkljivosti, začeti izvajati ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, po potrebi tudi z mobilizacijo vseh operativnih in finančnih sredstev. Za ukrepe za odpravo pomanjkljivosti bi morali veljati krajši roki, izvajati pa bi se morali pod strožjim političnim nadzorom in spremljanjem med celotnim postopkom. V zvezi s tem bi morala Komisija nemudoma obvestiti Svet, kadar se med ocenjevanjem ugotovi resna pomanjkljivost, tudi kadar resna pomanjkljivost šteje za grožnjo javnemu redu ali javni varnosti na schengenskem območju. Komisija bi morala poslati poročilo Svetu in Evropskemu parlamentu ter organizirati ponovni obisk najpozneje eno leto od datuma ocenjevanja, da se preveri, ali je država članica odpravila zadevne pomanjkljivosti. Komisija bi morala po ponovnem obisku Svetu predložiti poročilo o ponovnem obisku.

- (25) Ugotovitev resne pomanjkljivosti zahteva natančno oceno vsakega primera posebej, ki temelji na jasnih merilih glede narave, obsega in potencialnega učinka težav, ki se lahko med posameznimi področji politike razlikujejo. Različni ključni elementi za učinkovito izvajanje schengenskega pravnega reda in različne kombinacije dejavnikov bi lahko privedli do tega, da se ugotovitev šteje za resno pomanjkljivost. Če pa se šteje, da bi lahko ugotovljena pomanjkljivost pomenila kršitev temeljnih pravic ali da ima oziroma bi sčasoma lahko imela znaten negativen učinek na eno ali več držav članic ali na delovanje območja brez nadzora na notranjih mejah, se taka pomanjkljivost šteje za resno pomanjkljivost. Če se v ocenjevalnem poročilu ugotovi resna pomanjkljivost pri izvajanju nadzora na zunanjih mejah, se lahko uporabljata člena 21 in 29 Uredbe (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta¹.

¹ Uredba (EU) 2016/399 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 9. marca 2016 o Zakoniku Unije o pravilih, ki urejajo gibanje oseb prek meja (Zakonik o schengenskih mejah) (UL L 77, 23.3.2016, str. 1).

- (26) Ocenjevalni in spremljevalni mehanizem bi moral vključevati trdno komponento za nadaljnje ukrepanje in spremljanje. To komponento bi morala zagotoviti Komisija v tesnem sodelovanju s Svetom in po potrebi Evropskim parlamentom brez ustvarjanja nesorazmernega bremena za vključene akterje. Ocenjevanjem bi morali slediti akcijski načrti. Pri pripravi akcijskih načrtov bi morale ocenjene države članice v celoti upoštevati možnosti financiranja, ki jih zagotavlja Unija, in ta sredstva kar najbolj izkoristiti. Za pospešitev postopka bi morala Komisija predložiti preglede o ustreznosti akcijskih načrtov, na primer v obliki dopisa. Da bi bilo zagotovljeno pravočasno nadaljnje ukrepanje, če službe Komisije menijo, da akcijski načrt ni primeren, bi morala zadevna država članica predložiti spremenjen akcijski načrt v enem mesecu po prejemu pregleda. Države članice bi morale Komisiji in Svetu o izvajanju akcijskih načrtov v okviru nadaljnjih ukrepov praviloma poročati vsakih šest mesecev. Vendar bi morala imeti Komisija možnost, da določi drugačno pogostost poročanja, vključno z manjšo pogostostjo poročanja, na primer kadar so pri ocenjevanju navedene le ugotovitve v zvezi s „potrebim izboljšanjem“.

- (27) V okviru dejavnosti spremljanja bi morale biti Komisiji omogočeno, da organizira ponovne in preveritvene obiske. Ponovni obiski bi morali biti organizirani za spremljanje napredka pri izvajanju akcijskega načrta po ocenjevanju, v katerem je bila ugotovljena resna pomanjkljivost, ali po prvem ocenjevanju, v katerem je bilo ugotovljeno, da ocenjena država članica ni izpolnila potrebnih pogojev za uporabo schengenskega pravnega reda na zadevnem ocenjenem področju politike. Poročilo o ponovnem obisku bi moralo predstaviti napredek pri izvajanju priporočil in ugotoviti, ali je bila resna pomanjkljivost odpravljena. Obstajati bi morala možnost, da se poročilu po potrebi priložijo priporočila. Svet bi moral kot sredstvo za izvajanje medsebojnega pritiska imeti možnost, da izrazi svoje stališče o poročilu in pozove Komisijo, naj predlaga priporočila.
- (28) Obstajati bi morala možnost, da se po ocenjevanju, v katerem resna pomanjkljivost ni bila ugotovljena, opravijo preveritveni obiski za spremljanje napredka pri izvajanju akcijskega načrta, kadar se to zdi potrebno. Pred dokončanjem akcijskega načrta po ocenjevanju, v katerem je bila ugotovljena resna pomanjkljivost, in prvem ocenjevanju bi bilo treba vedno organizirati preveritvene obiske. Z vidika organizacijskih zahtev in zahtev glede poročanja bi morali biti preveritveni obiski manj zahtevni od ocenjevalnih obiskov. Zlasti bi morali vključevati manjše skupine in ne bi smeli voditi do novih ugotovitev ali zahtev za sprejetje poročila. Svet bi moral biti dejavneje vključen v fazo spremljanja, zato bi ga Komisija morala pisno obveščati, na primer v obliki pisma, o rezultatih preveritvenih obiskov, odobriti pa bi moral tudi zaključek akcijskih načrtov v primeru resnih pomanjkljivosti in prvih ocenjevanj na podlagi predloga Komisije.

- (29) Bistveno je, da Evropski parlament in Svet redno organizirata razprave, da bi ozaveščala o pomenu učinkovitega izvajanja schengenskega pravnega reda, in spodbujata države članice, naj odpravijo ugotovljene pomanjkljivosti, kot je ustrezno. Zlasti bi moral Svet izvajati svojo politično vlogo v zvezi z upravljanjem schengenskega območja z razpravami o poročilih, ki jih predloži Komisija, in političnimi razpravami glede učinkovitega izvajanja schengenskega pravnega reda in pravičnega delovanja območja brez nadzora na notranjih mejah. Komisija bi morala zagotoviti ustrezne prispevke, da bi olajšala takšne razprave, vključno s sprejetjem celovitega letnega poročila, ki bi zajemalo ocenjevanja, izvedena prejšnje leto, in stanje izvajanja priporočil. Svet bi moral na podlagi tega poročila in teh rezultatov organizirati horizontalne razprave, da bi prispeval k učinkovitejšemu in hitrejšemu izvajanju priporočil in z njimi povezanih ukrepov za odpravo pomanjkljivosti.

- (30) Ocenjevalni in spremljevalni mehanizem, vzpostavljen s to uredbo, bi moral z medsebojnimi pregledi dopolnjevati spremljanje učinkovitosti izvajanja politik Unije v praksi. Splošna pristojnost Komisije, da s postopki za ugotavljanje kršitev skrbi za uporabo prava Unije pod nadzorom Sodišča Evropske unije, ne bi smela biti spremenjena.
- (31) Stopnja tajnosti ocenjevalnih poročil in poročil o ponovnem obisku bi morala biti „občutljivo netajno“ v skladu z veljavnimi varnostnimi predpisi, določenimi v Sklepu Komisije (EU, Euratom) 2015/443¹. Določiti bi jim bilo treba stopnjo tajnosti „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ v smislu Sklepa Komisije (EU, Euratom) 2015/444², kadar se taka stopnja tajnosti zahteva v skladu s členom 5(3) navedenega sklepa ali na podlagi ustrezno utemeljene zahteve ocenjene države članice.

¹ Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/443 z dne 13. marca 2015 o varnosti v Komisiji (UL L 72, 17.3.2015, str. 41).

² Sklep Komisije (EU, Euratom) 2015/444 z dne 13. marca 2015 o varnostnih predpisih za varovanje tajnih podatkov EU (UL L 72, 17.3.2015, str. 53).

- (32) Glede na posebno vlogo, ki jo zadnji stavek člena 70 PDEU namenja Evropskemu parlamentu in nacionalnim parlamentom, kakor je v zvezi z nacionalnimi parlamenti poudarjena v členu 12(c) Pogodbe o Evropski uniji (PEU), bi morala Svet in Komisija Evropski parlament in nacionalne parlamente obveščati o vsebini in rezultatih ocenjevanj. Poleg tega bi se moral Svet, če bi Komisija predložila predlog za spremembo te uredbe, v skladu s členom 19(7)(h) svojega Poslovnika¹ posvetovati z Evropskim parlamentom, da bi pred sprejetjem končnega besedila v kar največji meri upošteval njegovo mnenje.
- (33) V skladu s členom 42(1) Uredbe (EU) 2018/1725 je bilo opravljeno posvetovanje z Evropskim nadzornikom za varstvo podatkov, ki je podal mnenje 27. julija 2021².

¹ Sklep Sveta 2009/937/EU z dne 1. decembra 2009 o sprejetju Poslovnika Sveta (UL L 325, 11.12.2009, str. 35).

² UL C 337, 23.8.2021, str. 2.

- (34) Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta¹ se uporablja za obdelavo osebnih podatkov v državah članicah, ko izvajajo pristojnosti v skladu s to uredbo. Uredba (EU) 2018/1725 se uporablja za obdelavo osebnih podatkov v institucijah, organih, uradih in agencijah Unije, ko izvajajo pristojnosti v skladu s to uredbo.
- (35) Za zagotovitev enotnih pogojev izvajanja te uredbe bi bilo treba na Komisijo prenesti izvedbena pooblastila za sprejetje večletnih in letnih ocenjevalnih programov, za določitev in posodobitev standardnega vprašalnika ter za sprejetje ocenjevalnih poročil in poročil o ponovnem obisku. Ta pooblastila bi bilo treba izvajati v skladu z Uredbo (EU) št. 182/2011.
- (36) Komisija bi morala sprejeti izvedbene akte, ki se začnejo uporabljati takoj, kadar je to potrebno v ustrezno utemeljenih primerih v zvezi z resnimi pomanjkljivostmi zaradi nujnih razlogov.

¹ Uredba (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) (UL L 119, 4.5.2016, str. 1).

- (37) V skladu s členoma 1 in 2 Protokola št. 22 o stališču Danske, ki je priložen PEU in PDEU, Danska ne sodeluje pri sprejetju te uredbe, ki zato zanjo ni zavezujoča in se v njej ne uporablja. Ker ta uredba nadgrajuje schengenski pravni red, se Danska v skladu s členom 4 navedenega protokola v šestih mesecih od dne, ko Svet sprejme to uredbo, odloči, ali jo bo prenesla v svoje nacionalno pravo.
- (38) Irska sodeluje pri tej uredbi v skladu s členom 5(1) Protokola št. 19 o schengenskem pravnem redu, vključenega v okvir Evropske unije, ki je priložen PEU in PDEU, in členom 6(2) Sklepa Sveta 2002/192/ES¹.

¹ Sklep Sveta 2002/192/ES z dne 28. februarja 2002 o prošnji Irske, da sodeluje pri izvajanju nekaterih določb schengenskega pravnega reda (UL L 64, 7.3.2002, str. 20).

- (39) Ta uredba za Islandijo in Norveško predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško o pridružitvi zadnje k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda¹, ki spadajo na področje iz člena 1 Sklepa Sveta 1999/437/ES².
- (40) Ta uredba za Švico predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Sporazuma, podpisanega med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda³, ki spadajo na področje iz člena 1 Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2008/146/ES⁴.

¹ UL L 176, 10.7.1999, str. 36.

² Sklep Sveta 1999/437/ES z dne 17. maja 1999 o nekaterih izvedbenih predpisih za uporabo Sporazuma, sklenjenega med Svetom Evropske unije in Republiko Islandijo ter Kraljevino Norveško, v zvezi s pridružitvijo teh dveh držav k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda (UL L 176, 10.7.1999, str. 31).

³ UL L 53, 27.2.2008, str. 52.

⁴ Sklep Sveta 2008/146/ES z dne 28. januarja 2008 o sklenitvi Sporazuma med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda v imenu Evropske skupnosti (UL L 53, 27.2.2008, str. 1).

- (41) Ta uredba za Lihtenštajn predstavlja razvoj določb schengenskega pravnega reda v smislu Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda¹, ki spadajo na področje iz člena 1 Sklepa 1999/437/ES v povezavi s členom 3 Sklepa Sveta 2011/350/EU².

¹ UL L 160, 18.6.2011, str. 21.

² Sklep Sveta 2011/350/EU z dne 7. marca 2011 o sklenitvi Protokola med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo, Švicarsko konfederacijo in Kneževino Lihtenštajn o pristopu Kneževine Lihtenštajn k Sporazumu med Evropsko unijo, Evropsko skupnostjo in Švicarsko konfederacijo o pridružitvi Švicarske konfederacije k izvajanju, uporabi in razvoju schengenskega pravnega reda, v zvezi z odpravo kontrol na notranjih mejah in prostim gibanjem oseb, v imenu Evropske unije (UL L 160, 18.6.2011, str. 19).

- (42) Ta uredba za Ciper, Bolgarijo in Romunijo, in Hrvaško predstavlja akt, ki nadgrajuje schengenski pravni red ali je z njim kako drugače povezan v smislu člena 3(1) Akta o pristopu iz leta 2003, člena 4(1) Akta o pristopu iz leta 2005 oziroma člena 4(1) Akta o pristopu iz leta 2011.
- (43) Glede na to, da se je preverjanje v skladu z veljavnimi postopki schengenskega ocenjevanja za Bolgarijo, Romunijo in Hrvaško že zaključilo v skladu z njihovim aktom o pristopu, se preverjanje iz člena 1(2), točka (b), te uredbe za te države članice ne bo ponovno izvedlo –

SPREJEL NASLEDNJO UREDBO:

POGLAVJE I

SPLOŠNE DOLOČBE

Člen 1

Predmet urejanja in področje uporabe

1. S to uredbo se vzpostavlja ocenjevalni in spremljevalni mehanizem za namene zagotavljanja, da države članice dejansko, učinkovito in pravilno uporabljajo schengenski pravni red ter s tem prispevajo k ohranjanju medsebojnega zaupanja med državami članicami in k dobro delujočemu območju brez nadzora na notranjih mejah.
2. V okviru vzpostavljenega ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma so predvidene objektivne in nepristranske dejavnosti ocenjevanja in spremljanja, katerih cilj je:
 - (a) preveriti uporabo schengenskega pravnega reda v državah članicah, za katere se schengenski pravni red uporablja v celoti, in v državah članicah, za katere se v skladu z zadevnimi protokoli, priloženimi PEU in PDEU, schengenski pravni red uporablja delno;
 - (b) preveriti, ali so izpolnjeni potrebni pogoji za uporabo vseh zadevnih delov schengenskega pravnega reda v tistih državah članicah, v zvezi s katerimi ni bil sprejet sklep Sveta o popolni ali delni uporabi določb schengenskega pravnega reda, z izjemo tistih držav članic, katerih ocenjevanje je bilo ob začetku veljavnosti te uredbe že zaključeno.

3. Ocenjevanja lahko zajemajo vse vidike schengenskega pravnega reda in upoštevajo delovanje organov, ki uporabljajo schengenski pravni red. Ocenjevanja lahko zajemajo zlasti naslednja področja politike: upravljanje zunanjih meja, odsotnost nadzora na notranjih mejah, vizumska politika, vračanje, obsežni informacijski sistemi, ki podpirajo uporabo schengenskega pravnega reda, policijsko sodelovanje, pravosodno sodelovanje v kazenskih zadevah in varstvo podatkov.

Člen 2

Opredelitve pojmov

V tej uredbi se uporabljajo naslednje opredelitve pojmov:

- (1) „schengenski pravni red“ pomeni določbe, vključene v okvir Unije v skladu s Protokolom št. 19 o vključitvi schengenskega pravnega reda v okvir Evropske unije, ki je priložen PEU in PDEU, skupaj z akti, ki jih nadgrajujejo ali so z njimi drugače povezani;
- (2) „prvo ocenjevanje“ pomeni ocenjevanje, s katerim se preveri, ali država članica, ki jo zavezujejo določbe schengenskega pravnega reda in za katero nadzor na notranjih mejah ni bil odpravljen, izpolnjuje pogoje za uporabo schengenskega pravnega reda v celoti, ali, kadar gre za državo članico, za katero se ne uporablja schengenski pravni red in ki ji je Svet odobril uporabo delov schengenskega pravnega reda, preveri, ali država članica izpolnjuje pogoje za delno uporabo schengenskega pravnega reda;

- (3) „redno ocenjevanje“ pomeni ocenjevanje, vključeno v večletni ocenjevalni program in letne ocenjevalne programe, s katerimi se preveri uporaba schengenskega pravnega reda v državi članici, da se oceni splošna uspešnost države članice pri uporabi schengenskega pravnega reda;
- (4) „nenapovedano ocenjevanje“ pomeni ocenjevanje, ki ni vključeno v večletne in letne ocenjevalne programe ter s katerim se preveri uporaba schengenskega pravnega reda v eni ali več državah članicah na enem ali več področjih politike;
- (5) „tematsko ocenjevanje“ pomeni ocenjevanje, vključeno v letni ocenjevalni program in namenjeno zagotavljanju analize zakonodaje ali praks držav članic pri uporabi schengenskega pravnega reda ali določenih delov tega reda v več državah članicah;
- (6) „obisk“ pomeni obisk države članice ali njenih konzulatov z namenom izvajanja dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja;
- (7) „ponovni obisk“ pomeni dodaten obisk po ocenjevanju, v katerem je bila ugotovljena resna pomanjkljivost, ali po prvem ocenjevanju, v katerem je bilo ugotovljeno, da ocenjena država članica ne izpolnjuje potrebnih pogojev za uporabo schengenskega pravnega reda;

- (8) „preveritveni obisk“ pomeni dodaten obisk, ki ni ponovni obisk, in je namenjen spremljanju napredka pri izvajanju akcijskega načrta;
- (9) „ugotovitev o neskladnosti“ pomeni presojo ugotovitve, glede na katero se nacionalni zakoni in drugi predpisi ali njihovo izvajanje ne skladajo s pravno zavezujočimi določbami schengenskega pravnega reda;
- (10) „resna pomanjkljivost“ pomeni splošno presojo stanja v zvezi z eno ali več ugotovitvami o neskladnosti, ki se nanašajo na dejansko uporabo schengenskega pravnega reda in ki bi lahko posamično ali v kombinaciji predstavljale kršitev temeljnih pravic ali ki so ali bi sčasoma lahko znatno negativno vplivale na eno ali več držav članic ali na delovanje območja brez nadzora na notranjih mejah;
- (11) „skupina“ pomeni skupino, ki je sestavljena iz strokovnjakov, ki jih imenujejo predstavniki držav članic, in predstavnikov Komisije, ki izvajajo dejavnosti ocenjevanja in spremljanja;
- (12) „opazovalec“ pomeni strokovnjaka, ki ga imenuje organ, urad ali agencija Unije iz člena 7 in sodeluje pri dejavnostih ocenjevanja ali spremljanja;
- (13) „strokovnjak pripravnik“ pomeni strokovnjaka, ki ga imenuje država članica, ali predstavnika Komisije, ki se bo usposabljal za schengenskega ocenjevalca.

Člen 3

Odgovornosti in dolžnost sodelovanja

1. Države članice in Komisija so skupaj odgovorne za izvajanje ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma, k temu pa prispevajo ustrezni organi, uradi in agencije Unije iz člena 7 v skladu s svojimi mandati.
2. Komisija na splošno usklajuje pripravo letnih in večletnih ocenjevalnih programov, oblikovanje vprašalnikov in časovnih razporedov obiskov, izvajanje obiskov ter pripravo ocenjevalnih poročil in priporočil. Zagotovi tudi dejavnosti nadaljnjega ukrepanja in spremljanja.
3. Svet sprejme priporočila v primeru resnih pomanjkljivosti, prvih ocenjevanj, tematskih ocenjevanj in kadar ocenjevana država članica bistveno izpodbija osnutek ocenjevalnega poročila, ki vsebuje osnutke priporočil. Svet kot del faze spremljanja ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma sprejme sklepe o zaključka akcijskih načrtov v primeru resnih pomanjkljivosti in prvih ocenjevanj.

Svet izvaja svojo politično vlogo v zvezi z upravljanjem schengenskega območja z razpravami o poročilih, ki jih Komisija predloži v skladu s členom 25, med drugim o stanju izvajanja akcijskih načrtov, in političnimi razpravami glede učinkovitega izvajanja schengenskega pravnega reda in pravnega delovanja območja brez nadzora na notranjih mejah. V ta namen Komisija in Svet v celoti sodelujeta v vseh fazah ocenjevalnega in spremljevalnega mehanizma, ki se izvaja na podlagi te uredbe. Komisija zlasti Svetu zagotovi ustrezne in pravočasne informacije v zvezi z načrtovanjem programov in izvajanjem dejavnosti ocenjevanja in spremljanja.

4. Države članice in Komisija v vseh fazah ocenjevanj polno sodelujejo, da se zagotovi učinkovito izvajanje te uredbe.
5. Države članice sprejmejo vse splošne ali posebne ukrepe za podporo in pomoč Komisiji in skupinam pri izvajanju dejavnosti ocenjevanja in spremljanja.

Države članice zagotovijo, da lahko Komisija in skupine, ki izvajajo dejavnosti ocenjevanja in spremljanja, učinkovito opravljajo svoje naloge, zlasti tako, da Komisiji in skupinam omogočijo, da poizvedbe naslovijo neposredno na ustrezne osebe, ter zagotovijo popoln in neoviran dostop do vseh območij, prostorov in dokumentov, potrebnih za dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja, vključno z nacionalnimi in notranjimi smernicami in navodili. Dostop do ustreznih tajnih podatkov se odobri članom skupine in opazovalcem, ki imajo ustrezno varnostno dovoljenje za dostop do tajnih podatkov, ki ga je izdal pristojni organ.

6. Komisija je odgovorna za organizacijo potovanj predstavnikov Komisije in strokovnjakov držav članic iz skupin v obiskano državo članico in iz nje.

Komisija krije stroške potovanja in nastanitve strokovnjakov, ki sodelujejo pri obiskih, in strokovnjaka pripravnika iz člena 16(2).

Obiskana država članica je odgovorna za zagotovitev potrebnega prevoza na kraju samem, razen za nenapovedane obiske.

Člen 4

Oblike ocenjevanj

1. Ocenjevanja so lahko v kateri koli od naslednjih oblik:
 - (a) prva ocenjevanja;
 - (b) redna ocenjevanja;
 - (c) nenapovedana ocenjevanja;
 - (d) tematska ocenjevanja.
2. Komisija organizira prvo ocenjevanje po izjavi države članice o pripravljenosti za ocenjevanje.

3. Komisija lahko organizira nenapovedana ocenjevanja, zlasti:
- (a) za ocenjevanje uporabe schengenskega pravnega reda, ki se uporablja na notranjih mejah;
 - (b) če je seznanjena z nastajajočimi ali sistemskimi težavami, ki bi lahko imele znaten negativni učinek na delovanje območja brez nadzora na notranjih mejah, vključno z okolščinami, ki bi pomenile grožnjo javnemu redu ali notranji varnosti na tem območju;
 - (c) če ima razloge za domnevo, da država članica hudo zanemarja svoje obveznosti iz schengenskega pravnega reda, vključno če ima razloge za domnevo, da je prišlo do hudih kršitev temeljnih pravic.
4. Komisija lahko organizira tematska ocenjevanja, zlasti da oceni izvajanje pomembnih zakonodajnih sprememb, ko se te začnejo uporabljati, in novih pobud, ali da oceni vprašanja na vseh področjih politike ali v zvezi s praksami držav članic, ki se srečujejo s podobnimi izzivi.

Člen 5

Oblike dejavnosti spremljanja

Dejavnosti spremljanja lahko vključujejo kar koli od naslednjega:

- (a) pregled akcijskih načrtov in poročil o nadaljnjem ukrepanju, ki so jih predložile ocenjene države članice;
- (b) ponovne obiske;
- (c) preveritvene obiske.

Člen 6

Metode ocenjevanja in spremljanja

Dejavnosti ocenjevanja in spremljanja iz členov 4 in 5 se lahko izvajajo z obiski ter vprašalniki ali izjemoma tudi z drugimi metodami na daljavo.

Vsaka metoda ocenjevanja in spremljanja se lahko uporablja samostojno ali v kombinaciji z drugimi metodami, kot je ustrezno.

Člen 7

Sodelovanje z organi, uradi in agencijami Unije

1. Komisija sodeluje z ustreznimi organi, uradi in agencijami Unije, ki sodelujejo pri izvajanju schengenskega pravnega reda, ter z Agencijo Evropske unije za temeljne pravice (FRA).

Komisija lahko za lažje sodelovanje v zvezi z izvajanjem te uredbe sklene dogovore s temi organi, uradi in agencijami Unije.

2. Komisija lahko od organov, uradov in agencij Unije iz odstavka 1 zahteva, da v skladu s svojimi mandati zagotovijo informacije, statistične podatke ali analize tveganja, tudi glede korupcije in organiziranega kriminala, če bi ta lahko ogrožala uporabo schengenskega pravnega reda v državah članicah, za izboljšanje spremljanja razmer v smislu Uredbe (EU) 2019/1896 v zvezi z izvajanjem schengenskega pravnega reda v državah članicah.

Ocenjena država članica lahko predloži pripombe na predložene informacije iz prvega pododstavka.

Člen 8

Sodelovanje z agencijo Frontex

1. Agencija Frontex vsako leto najpozneje do 31. avgusta Svetu, Komisiji in državam članicam predloži analizo tveganja za namen določitve letnega ocenjevalnega programa iz člena 13.

Analiza tveganja iz prvega pododstavka zajema vse pomembne vidike, povezane z evropskim integriranim upravljanjem meja, vključuje pa tudi priporočila za določene odseke zunanjih meja, za določene mejne prehode in za določene kraje, pomembne za ocenjevanje skladnosti z Direktivo 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta¹ v državah članicah, ki bodo ocenjene v naslednjem letu, v skladu z večletnim ocenjevalnim programom določenem na podlagi člena 12.

2. Frontex predloži Komisiji do 31. avgusta vsakega leta ločeno analizo tveganja, ki vključuje priporočila za nenapovedana ocenjevanja v naslednjem letu, ne glede na vrstni red držav članic, ki bodo ocenjene v posameznem letu, v skladu z večletnim ocenjevalnim programom, določenem na podlagi člena 12.

¹ Direktiva 2008/115/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2008 o skupnih standardih in postopkih v državah članicah za vračanje nezakonito prebivajočih državljanov tretjih držav (*UL L 348, 24.12.2008, str. 98*).

Priporočila iz prvega pododstavka lahko zadevajo katero koli regijo ali določeno območje in vsebujejo seznam najmanj 10 določenih odsekov zunanjih meja in najmanj 10 določenih mejnih prehodov ter najmanj 10 določenih krajev, pomembnih za ocenjevanje skladnosti v skladu z Direktivo 2008/115/ES, in druge ustrezne informacije.

Člen 9

Sodelovanje z Europolom

V skladu s členom 4(1), točka (u), Uredbe (EU) 2016/794 Europol zagotovi strokovno znanje, analize, poročila in druge ustrezne informacije v podporo izvajanju te uredbe.

Člen 10

Sinergije z drugimi dejavnostmi ocenjevanja in spremljanja

1. Komisija pri pripravi dejavnosti ocenjevanja in spremljanja uporabi rezultate ustreznih mehanizmov in instrumentov, vključno z dejavnostmi ocenjevanja in spremljanja, ki jih izvajajo organi, uradi in agencije Unije, ki sodelujejo pri izvajanju schengenskega pravnega reda, zlasti oceno ranljivosti, in FRA ter neodvisni nacionalni mehanizmi in organi za spremljanje, da se izboljša ozaveščenost o delovanju območja brez nadzora na notranjih mejah ter preprečijo podvajanje prizadevanj in nasprotujoči si ukrepi. Komisija lahko v dogovoru z ocenjeno državo članico uporabi rezultate nacionalnih mehanizmov za nadzor kakovosti, če so na voljo.

2. Priporočila v iz te uredbe dopolnjujejo priporočila pripravljena na podlagi člena 32(7) Uredbe (EU) 2019/1896 v okviru ocene ranljivosti.
3. Komisija si lahko z ustreznimi nacionalnimi organi, uradi in agencijami ter organi, uradi in agencijami Unije iz odstavka 1 varno in pravočasno izmenja podrobnosti o ocenjevalnih poročilih, akcijske načrte in najnovejše informacije o izvajanju akcijskih načrtov.

Izmenjava informacij iz prvega pododstavka poteka v skladu z mandati zadevnih organov, uradov in agencij Unije.

Člen 11

Informacije tretjih oseb

Brez poseganja v člen 20(1) Komisija pri načrtovanju programov in izvajanju dejavnosti ocenjevanja in spremljanja lahko upošteva informacije, ki so povezane z izvajanjem schengenskega pravnega reda in jih zagotovijo tretje osebe, tudi neodvisni organi ter nevladne in mednarodne organizacije.

Komisija obvesti države članice o informacijah, ki jih zagotovijo tretje osebe, za katere je bilo ugotovljeno, da so pomembne za načrtovanje dejavnosti ocenjevanja in spremljanja. Države članice imajo nato možnost, da dajo pripombe v zvezi z vsebino teh informacij.

POGLAVJE II

NAČRTOVANJE PROGRAMOV

Člen 12

Večletni ocenjevalni program

1. Komisija po potrebi po posvetovanju z zadevnimi organi, uradi in agencijami Unije iz člena 7 določi večletni ocenjevalni program, ki zajema obdobje sedmih let, in sicer vsaj osem mesecev pred začetkom naslednjega sedemletnega obdobja.

V vsakem večletnem ocenjevalnem ciklu je vsaka država članica predmet enega rednega ocenjevanja in je lahko, če je ustrezno, predmet enega ali več tematskih ali nenapovedanih ocenjevanj, na podlagi analiz tveganja, nove zakonodaje ali informacij, ki jih Komisija pridobi v skladu s členi 7 do 11.

2. Komisija sprejme večletni ocenjevalni program z izvedbenim aktom. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 30(2).

Komisija pošlje večletni ocenjevalni program Evropskemu parlamentu in Svetu.

3. Večletni ocenjevalni program lahko, če je relevantno, v okviru področij politik iz člena 1(3) določa posebna prednostna področja, ki jih zajemajo redna ocenjevanja, in vključuje začasni časovni raspored teh ocenjevanj.

Večletni ocenjevalni program določi začasni seznam držav članic, za katere bodo v določenem letu potekala redna ocenjevanja, ne glede na prilagoditve, opravljene v skladu z odstavkom 4 tega člena. Pri začasnem vrstnem redu, po katerem bodo za države članice potekala redna ocenjevanja, se upošteva čas, ki je potekel od prejšnjega rednega ocenjevanja. Upoštevajo se tudi rezultati prejšnjih ocenjevanj, hitrost izvajanja akcijskih načrtov in druge ustrezne informacije, ki so na voljo Komisiji in so zbrane v skladu s členi 7 do 11, v zvezi s praksami držav članic pri uporabi schengenskega pravnega reda.

4. V primeru višje sile, ki preprečuje izvedbo ocenjevanj v skladu z začasnim časovnim rasporedom, določenim v skladu z odstavkom 3, lahko Komisija v dogovoru z zadevnimi državami članicami prilagodi začasni časovni raspored za zadevna ocenjevanja.

Komisija o dogodkih iz prvega pododstavka in njihovem pričakovanem vplivu na načrtovanje ocenjevanj v skladu z večletnim ocenjevalnim programom nemudoma obvesti Evropski parlament in Svet.

Člen 13

Letni ocenjevalni program

1. Komisija z izvedbenim aktom do 15. novembra v letu pred letom, na katerega se program nanaša, določi letni ocenjevalni program. Večletni ocenjevalni program temelji zlasti na analizah tveganj in drugih informacijah, ki jih je Komisija pridobila v skladu s členi 7 do 11. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 30(2).
2. Letni ocenjevalni program vsebuje začasni časovni raspored naslednjih ocenjevanj:
 - (a) rednih ocenjevanj držav članic, kot je določeno v večletnem ocenjevalnem programu;
 - (b) prvih ocenjevanj države članice;
 - (c) kadar je ustrezno, tematskih ocenjevanj, vključno z njihovo temo, državami članicami, ki bodo ocenjene, in načrtovanimi metodami.

3. Komisija brez odlašanja pošlje večletni ocenjevalni program Evropskemu parlamentu in Svetu.

V primeru višje sile, ki preprečuje izvedbo ocenjevanj v skladu z začasnim časovnim razporedom, določenim v skladu z odstavkom 2, lahko Komisija v dogovoru z zadevnimi državami članicami prilagodi začasni časovni razpored za zadevna ocenjevanja.

Komisija o dogodkih iz drugega pododstavka in njihovem pričakovanem vplivu na načrtovanje ocenjevanj v skladu z letnim ocenjevalnim programom brez odlašanja obvesti Evropski parlament in Svet.

Člen 14

Standardni vprašalnik

1. Komisija z izvedbenim aktom določi in posodablja standardni vprašalnik. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 30(2).

Pri pripravi vprašalnika se lahko Komisija posvetuje z ustreznimi organi, uradi in agencijami Unije iz člena 7.

2. Standardni vprašalnik zajema izvajanje ustrezne zakonodaje ter organizacijska in tehnična sredstva, ki so na voljo za izvajanje schengenskega pravnega reda, vključno tista iz priročnikov, schengenskih katalogov in ustreznih statističnih podatkov.
3. Komisija vsako leto do 1. julija pošlje standardni vprašalnik tistim državam članicam, za katere bodo naslednje leto potekala redna ocenjevanja v skladu z letnim ocenjevalnim programom.

Države članice iz prvega pododstavka predložijo Komisiji svoje odgovore do 31. oktobra istega leta.

Komisija da odgovore iz drugega pododstavka na voljo drugim državam članicam.

4. Na zahtevo Komisije ocenjene države članice posodobijo svoje odgovore na standardni vprašalnik in na zahtevo odgovorijo na dodatna vprašanja pred določenimi ocenjevanji. Države članice lahko predložijo tudi ugotovitve nacionalnih mehanizmov za nadzor kakovosti in notranjih revizij, kadar je relevantno.

POGLAVJE III
SKUPNE DOLOČBE
ZA IZVAJANJE DEJAVNOSTI OCENJEVANJA IN
SPREMLJANJA

Člen 15

Člani skupine in opazovalci

1. Člani skupine in opazovalci, ki sodelujejo pri dejavnostih ocenjevanja in spremljanja, imajo ustrezne kvalifikacije, vključno z dobrim teoretičnim znanjem in izkušnjami na področjih, ki jih zajema ocenjevalni in spremljevalni mehanizem, dobro poznajo načela, postopke in tehnike ocenjevanja ter se lahko učinkovito sporazumevajo v skupnem jeziku.
2. V skladu z zadevnim aktom o pristopu strokovnjaki tistih držav članic, ki jih zavezujejo določbe schengenskega pravnega reda, ga pa še ne uporabljajo v celoti, sodelujejo pri dejavnostih ocenjevanja in spremljanja vseh delov schengenskega pravnega reda.

Člen 16

Usposabljanje strokovnjakov, opazovalcev in strokovnjakov pripravnikov

1. Države članice in Komisija v sodelovanju z ustreznimi organi, uradi ali agencijami Unije iz člena 7 zagotovijo, da se strokovnjaki držav članic in predstavniki Komisije ustrezno usposobijo za schengenske ocenjevalce.

Komisija zagotovi, da se tečajji usposabljanja za schengenske ocenjevalce organizirajo za vsa ustrezna področja politike ter vključujejo pravilno delovanje organov in elemente v zvezi s temeljnimi pravicami, ki se razvijejo v sodelovanju z FRA.

Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami in ustreznimi organi, uradi ali agencijami Unije iz člena 7 redno posodablja učne načrte za začetno usposabljanje in po potrebi zagotavlja nadaljnje in osvežitveno usposabljanje.

2. V ustrezno utemeljenih primerih lahko vsaka skupina, ki izvaja redna ocenjevanja, za namene usposabljanja vključi strokovnjaka pripravnika iz države članice ali Komisije.
3. Opazovalci so ustrezno usposobljeni.

Člen 17

Nabor strokovnjakov držav članic

1. Komisija v sodelovanju z državami članicami vsako leto vzpostavi nabor strokovnjakov, katerih poklicne izkušnje pokrivajo področja politike ali, kjer je ustrezno, posebna prednostna področja, določena v večletnem ocenjevalnem programu.
2. Hkrati z določitvijo letnega ocenjevalnega programa v skladu s členom 13(1) države članice na poziv Komisije imenujejo enega ali več usposobljenih strokovnjakov za vsako področje politike za nabor strokovnjakov za naslednje leto. Vsaka država članica zagotovi, da je v koledarskem letu na voljo vsaj en imenovani strokovnjak za vsako področje politike. Država članica lahko navede šestmesečno obdobje, v katerem je na voljo imenovani strokovnjak, in preference za določeno oceno. Komisija te preference upošteva, kolikor je to mogoče.

Od držav članic se ne zahteva, da imenujejo strokovnjake za področja, na katerih iz objektivnih razlogov niso ocenjene, ali v izjemnih okoliščinah, če bi imenovanje bistveno vplivalo na opravljanje nacionalnih nalog. Če se država članica sklicuje na slednje, Komisiji pisno predloži razloge in informacije o teh izjemnih okoliščinah.

Države članice obvestijo Komisijo o nacionalni kontaktni točki, imenovani za obveščanje o napotitvi strokovnjakov.

3. Odvisno od ocenjevanj v letnem ocenjevalnem programu Komisija v pozivu podrobneje določi strokovne zahteve za strokovnjake, ki jih je treba imenovati.
4. Države članice strokovnjake imenujejo v šestih tednih po prejemu poziva iz odstavka 2.
5. Države članice zagotovijo, da imenovani strokovnjaki izpolnjujejo pogoje iz člena 15 in posebne zahteve, določene v pozivu za vzpostavitev nabora strokovnjakov.
6. Strokovnjaki, ki so se ustrezno usposobili v skladu s členom 16, so po možnosti imenovani v nabor strokovnjakov, vzpostavljen za leto, ki sledi letu, v katerem so se ustrezno usposobili.
7. Komisija lahko pozove tudi ustrezne organe, urade in agencije Unije iz člena 7, da v nabor imenujejo opazovalce.

8. Komisija imenovane strokovnjake oceni in potrdi izbor strokovnjakov za nabor strokovnjakov v enem tednu od njihovega imenovanja. V enem mesecu od vzpostavitve nabora strokovnjakov Komisija obvesti države članice o izboru strokovnjakov za ocenjevanja, načrtovana za naslednje leto, ob upoštevanju razpoložljivosti in preferenc za določeno ocenjevanje.
9. Če za posamezna področja politike noben strokovnjak ne izpolnjuje zahtev iz odstavka 3, Komisija pozove zadevno državo članico, naj imenuje novega strokovnjaka za zadevno področje politike.
10. Države članice zagotovijo, da so imenovani strokovnjaki na voljo za ocenjevanje, razen če se soočajo z izjemnimi razmerami, kot so okoliščine, ki bistveno vplivajo na opravljanje nacionalnih nalog ali osebne okoliščine. Če se država članica sklicuje na takšne izjemne razmere, Komisiji pisno predloži razloge in informacije o teh razmerah.

Če strokovnjak ni več na voljo v naboru, zadevna država članica v razumnem roku imenuje nadomestnega strokovnjaka.
11. Komisija redno posodablja seznam strokovnjakov v naboru in države članice obvesti o številu strokovnjakov, imenovanih na državo članico, in njihovih profilih.

Člen 18
Oblikovanje skupin

1. Komisija na podlagi posebnosti in potrebe dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja določi število strokovnjakov držav članic in predstavnikov Komisije, ki sodelujejo v skupini. V vsaki skupini sta največ dva predstavnika Komisije. Pri napovedanem obisku ali nenapovedanem obisku v skupini sodelujejo vsaj trije strokovnjaki držav članic. Komisija iz nabora strokovnjakov izbere strokovnjake, ki bodo postali člani skupine.

Komisija in države članice si pri oblikovanju skupin za ponovne obiske in preveritvene obiske v določeni državi članici prizadevajo zagotoviti, da je vsaj polovica strokovnjakov držav članic v skupini sodelovala že pri ocenjevanju.

2. Pri izbiri strokovnjakov Komisija upošteva profile, potrebne za določeno dejavnost ocenjevanja ali spremljanja, pri čemer upošteva potrebo po zagotavljanju geografske uravnoteženosti ter uravnoteženosti glede na poklicne izkušnje in tudi zmogljivosti nacionalnih uprav.

Strokovnjaki držav članic ne sodelujejo v skupini, ki izvaja dejavnost ocenjevanja ali spremljanja države članice, v kateri so zaposleni.

3. Komisija pozove izbrane strokovnjake takoj po določitvi datuma dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja, najpozneje pa deset tednov pred načrtovanim začetkom dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja. Pozvani strokovnjaki odgovorijo v enem tednu po prejemu poziva v dogovoru z organi, ki so jih imenovali.

Pozivi iz prvega pododstavka se pošlje prek imenovanih nacionalnih kontaktnih točk.

4. V primeru nenapovedanih obiskov Komisija pošlje pozive prek imenovanih nacionalnih kontaktnih točk najpozneje dva tedna pred načrtovanim začetkom obiska. Povabljeni strokovnjaki odgovorijo v 72 urah po prejemu poziva v dogovoru z organi, ki so jih imenovali.
5. Komisija lahko pozove ustrezne organe, urade in agencije Unije iz člena 7, da imenujejo predstavnika z ustreznimi strokovnimi izkušnjami in izkušnjami na terenu, da se pridruži kot opazovalec pri dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja na področju v okviru njihovih pooblastil. Za poziv in odgovor se uporabljajo roki iz odstavkov 3 in 4 tega člena.

6. Če želi država članica imenovati strokovnjaka pripravnika iz člena 16(2), o tem obvesti Komisijo najmanj šest tednov pred načrtovanim začetkom ocenjevanja.
7. Opazovalci iz odstavka 5 podpirajo skupino, kot to zahtevata vodilna strokovnjaka, vendar ne sodelujejo v notranjem postopku odločanja skupine.

Strokovnjaki pripravniki iz odstavka 6 pri ocenjevanju ne sodelujejo aktivno.

8. Če Komisija najmanj šest tednov pred načrtovanim začetkom dejavnosti ocenjevanja ali spremljanja ali vsaj en teden pred nenapovedanimi obiski ne prejme potrditve udeležbe zahtevanega števila strokovnjakov iz nabora, nemudoma pozove vse države članice, naj imenujejo usposobljene strokovnjake zunaj nabora, da zapolnijo prazna mesta. Države članice odgovorijo v 72 urah po prejemu tega poziva.

9. Komisija imenuje vodilnega strokovnjaka Komisije in predlaga vodilnega strokovnjaka držav članic. Vodilnega strokovnjaka držav članic imenujejo člani skupine čim prej po ustanovitvi skupine.

Vodilna strokovnjaka sta odgovorna zlasti za splošno načrtovanje, pripravljalne dejavnosti, organizacijo skupine, izvajanje ocenjevanja, usklajevanje priprave ocenjevalnega poročila, predstavitev ocenjevalnega poročila in priporočil, nadzor kakovosti in nadaljnje ukrepanje ter po potrebi ustrezne dejavnosti spremljanja.

Člen 19
Potek obiskov

1. Skupine opravijo vse potrebne pripravljalne dejavnosti, da se zagotovijo učinkoviti, natančni in usklajeni obiski.
2. Podroben program obiskov v državi članici ali na njenih konzulatih določi Komisija v tesnem sodelovanju z vodilnima strokovnjakoma in zadevno državo članico.

Podroben program iz prvega pododstavka lahko vključuje obiske nacionalnih organov in teles, nevladnih in mednarodnih organizacij, drugih subjektov, agencij in teles, ki podpirajo države članice pri izvajanju schengenskega pravnega reda, ter sestanke z njimi.

3. V primeru napovedanih obiskov se Komisija posvetuje z zadevno državo članico ter jo uradno obvesti o časovnem razporedu in podrobnem programu vsaj šest tednov pred predvideno izvedbo obiska. Vnaprej sporoči imena članov skupine in opazovalcev. Zadevna država članica imenuje kontaktno točko za praktično organizacijo obiska.
4. Nenapovedani obiski se izvedejo z uradnim obvestilom zadevni državi članici vsaj 24 ur vnaprej. Nenapovedani obiski na notranjih mejah se izvedejo brez predhodnega uradnega obvestila zadevni državi članici. Nenapovedani obiski se lahko izvedejo brez predhodnega uradnega obvestila zadevni državi članici, v primerih ko ima Komisija utemeljene razloge za domnevo, da pri uporabi schengenskega pravnega reda prihaja do hudih kršitev temeljnih pravic. Tudi preveritveni obiski se lahko izvedejo brez predhodnega uradnega obvestila zadevni državi članici.

Komisija določi podroben program za nenapovedane obiske. Kadar so bile države članice uradno obveščene o nenapovedanem obisku, se lahko Komisija z zadevno državo članico posvetuje o časovnem razporedu in podrobnem programu.

Člen 20

Ocenjevalna poročila in priporočila

1. Skupina po vsakem ocenjevanju pripravi ocenjevalno poročilo.

Pri pripravi ocenjevalnega poročila skupine upoštevajo odgovore na standardni vprašalnik, vse dodatne informacije, pridobljene v skladu s členi 7 do 11 in preverjene med dejavnostjo ocenjevanja, ter ugotovitve iz dejavnosti ocenjevanja. Ocenjevalna poročila lahko vključujejo dokumentarno in digitalno gradivo v podporo ugotovitvam. Kadar se ocenjevanje opravi z obiskom, skupina med obiskom pripravi ocenjevalno poročilo.

Skupina je na splošno odgovorna za pripravo ocenjevalnega poročila ter za zagotavljanje njegove celovitosti in kakovosti. V primeru razhajanja mnenj si skupina prizadeva doseči kompromis.

Komisija pošlje osnutek ocenjevalnega poročila z osnutki priporočil ocenjeni državi članici v štirih tednih po končani dejavnosti ocenjevanja. Ocenjena država članica predloži pripombe glede osnutka ocenjevalnega poročila v dveh tednih po njegovem prejemu. Na zahtevo ocenjene države članice poteka sestanek za oblikovanje poročila najpozneje pet delovnih dni po prejemu pripomb ocenjene države članice. V osnutku ocenjevalnega poročila se po potrebi upoštevajo pripombe ocenjene države članice.

2. V ocenjevalnem poročilu so analizirani kvalitativni, kvantitativni, operativni, upravni in organizacijski vidiki ter navedene pomanjkljivosti, področja, na katerih so potrebne izboljšave, in najboljše prakse, ugotovljene med ocenjevanjem.
3. Ugotovitve je mogoče oceniti kot:
 - (a) najboljša praksa;
 - (b) potrebno izboljšanje;
 - (c) ne izpolnjuje zahtev.
4. Komisija sprejme ocenjevalno poročilo z izvedbenim aktom. Ta izvedbeni se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 30(2). Ocenjevalno poročilo se sprejme najpozneje štiri mesece po končani dejavnosti ocenjevanja.

Ocenjevalno poročilo vsebuje priporočila za ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, katerih cilj je odpraviti pomanjkljivosti in obravnavati področja za izboljšave, ugotovljena med ocenjevanjem, ter navesti prednostne naloge za njihovo izvajanje. V ocenjevalnem poročilu se lahko v sodelovanju z zadevno državo članico določijo razumni roki za izvedbo priporočil. Kadar je pri ocenjevanju ugotovljena resna pomanjkljivost, se uporabijo posebne določbe iz člena 22.

Komisija posreduje ocenjevalno poročilo Evropskemu parlamentu in Svetu najpozneje 14 dni po tem, ko je bilo sprejeto poročilo.

5. Če ocenjena država članica v 10 delovnih dneh od sestanka za oblikovanje poročila bistveno izpodbija vsebino osnutka ocenjevalnega poročila ali naravo ugotovitve, je poročilo, ki ga sprejme Komisija, omejeno na ugotovitve in ne vsebuje priporočil. V teh primerih in brez poseganja v člen 22 Komisija najpozneje štiri mesece po koncu dejavnosti ocenjevanja Svetu predloži ločen predlog za sprejetje priporočil z izvedbenim sklepom. V predlogu se lahko določijo razumni roki, določeni v sodelovanju z državo članico, za izvajanje priporočil in navedejo prednostne naloge za njihovo izvajanje.

Svet priporočila sprejme ter jih pošlje Evropskemu parlamentu in nacionalnim parlamentom.

Člen 21

Nadaljnji ukrepi in spremljanje

1. Ocenjena država članica v dveh mesecih potem, ko je Komisija sprejela ocenjevalno poročilo skupaj s priporočili v skladu s členom 20(4), ali po sprejetju priporočil Sveta v skladu s členom 20(5), Komisiji in Svetu predloži akcijski načrt za izvedbo vseh priporočil. Druge države članice so pozvane, naj dajo pripombe na akcijski načrt.
2. Po posvetovanju s skupino, ki je izvedla dejavnost ocenjevanja, Komisija ocenjevani državi članici zagotovi pregled ustreznosti akcijskega načrta v enem mesecu od njegove predložitve.

Če Komisija meni, da akcijski načrt ni ustrezen, ocenjena država članica v enem mesecu po prejemu pregleda predloži spremenjen akcijski načrt. Komisija pregled akcijskega načrta predloži tudi Svetu.

Ocenjena država članica Komisiji in Svetu poroča o izvajanju svojega akcijskega načrta vsakih šest mesecev od datuma potrdila o prejemu pregleda akcijskega načrta, dokler Komisija ne meni, da je akcijski načrt v celoti izveden. Glede na vrsto pomanjkljivosti in stanje izvajanja priporočil lahko Komisija v posvetovanju z ocenjeno državo članico od te zahteva drugačno pogostost poročanja.

Če ocenjena država članica ne poroča redno o izvajanju akcijskega načrta, Komisija obvesti Svet in Evropski parlament, da ocenjena država članica ne izpolnjuje svojih obveznosti.

Komisija lahko izvede preveritvene obiske za spremljanje napredka pri izvajanju akcijskega načrta.

Kadar Komisija meni, da je akcijski načrt v celoti izveden, države članice obvesti o dokončanju akcijskega načrta.

POGLAVJE IV

RESNE POMANJKLJIVOSTI IN POSEBNE OBLIKE OCENJEVANJA

Člen 22

Posebne določbe v primeru resne pomanjkljivosti, ugotovljene v ocenjevalnem poročilu

1. Po končani dejavnosti ocenjevanja vodilni strokovnjak Komisije in vodilni strokovnjak države članice v imenu skupine ocenjeno državo članico pisno obvestita, da je bila ugotovljena resna pomanjkljivost. O tem se nemudoma obvesti tudi Svet.

Ocenjena država članica sprejme takojšnje ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, tudi tako, da po potrebi mobilizira vsa ustrezna operativna in finančna sredstva. Ocenjena država članica nemudoma obvesti Komisijo in druge države članice o sprejetih ali načrtovanih takojšnjih ukrepih za odpravo pomanjkljivosti. Hkrati Komisija ustrezne organe, urade in agencije Unije iz člena 7 obvesti o resni pomanjkljivosti, da bi lahko po potrebi zagotovili podporo ocenjeni državi članici.

2. Ocenjevalno poročilo, pripravljeno v skladu s členom 20(1), (2) in (3), prednostno vključuje ugotovitve, ki so vodile do ugotovitve resne pomanjkljivosti. Naslov in sklep ocenjevalnega poročila jasno kažeta, da obstoji resna pomanjkljivost ali resne pomanjkljivosti. Priloži se mu osnutek priporočil skupaj s takojšnjimi ukrepi za odpravo pomanjkljivosti. Komisija pošlje osnutek ocenjevalnega poročila ocenjeni državi članici v dveh tednih po končani dejavnosti ocenjevanja.

Ocenjena država članica predloži pripombe glede osnutka ocenjevalnega poročila v 10 delovnih dneh po njegovem prejemu. Na zahtevo ocenjene države članice poteka sestanek za oblikovanje poročila najpozneje pet delovnih dni po prejemu pripomb ocenjene države članice.

3. Iz ustrezno utemeljenih izredno nujnih razlogov v zvezi z resno pomanjkljivostjo Komisija z izvedbenim aktom, ki se začne uporabljati takoj, v skladu s postopkom iz člena 30(3) sprejme ocenjevalno poročilo najpozneje šest tednov po končani dejavnosti ocenjevanja. Komisija ocenjevalno poročilo pošlje Evropskemu parlamentu.

4. Skupina ob upoštevanju ugotovitev pripravi priporočila za ukrepe za odpravo resne pomanjkljivosti, ugotovljene v ocenjevalnem poročilu.

Komisija v šestih tednih po sprejetju ocenjevalnega poročila Svetu predloži ocenjevalno poročilo skupaj s predlogom priporočil za ukrepe za odpravo resnih pomanjkljivosti, ugotovljenih med ocenjevanjem, in navedbo prednostnih nalog za njihovo izvajanje.

Svet sprejme priporočila v enem mesecu po prejemu predloga.

Svet priporočila pošlje Evropskemu parlamentu in nacionalnim parlamentom.

Svet določi sorazmerne roke za izvedbo priporočil, povezanih z resno pomanjkljivostjo, in določi pogostost poročanja ocenjene države članice Komisiji in Svetu o izvajanju njenega akcijskega načrta.

5. Če se ob obisku odkrije resna pomanjkljivost, ki šteje za resno grožnjo javnemu redu ali notranji varnosti na območju brez nadzora na notranjih mejah ali ki je ugotovljena na podlagi tveganja za sistematično kršitev temeljnih pravic, Komisija o tem nemudoma obvesti Evropski parlament in Svet.

Svet nujno razpravlja o zadevi in si na podlagi predloga Komisije v dveh tednih od njegovega prejema prizadeva z izvedbenim aktom sprejeti priporočila za ustrezne ukrepe za odpravo ali omejitev učinka resne pomanjkljivosti na javni red ali notranjo varnost na območju brez nadzora na notranjih mejah ali sistematične kršitve temeljnih pravic. Sklep Sveta, v katerem so določena priporočila, ne posega v člen 29 Uredbe (EU) 2016/399 in člen 42(1) Uredbe (EU) 2019/1896.

Svet priporočila pošlje Evropskemu parlamentu.

6. Ocenjena država članica Komisiji in Svetu predloži svoj akcijski načrt v enem mesecu po sprejetju priporočil. Druge države članice so pozvane, naj dajo pripombe na akcijski načrt. Komisija ta akcijski načrt pošlje Evropskemu parlamentu.

Po posvetovanju s skupino, ki je izvedla dejavnost ocenjevanja, Komisija ocenjeni državi članici v dveh tednih od predložitve akcijskega načrta zagotovi pregled njegove ustreznosti. Če Komisija meni, da akcijski načrt ni ustrezen, ocenjena država članica v dveh tednih od prejema pregleda predloži spremenjen akcijski načrt.

Komisija pregled akcijskega načrta predstavi Svetu in ga pošlje Evropskemu parlamentu.

Ocenjena država članica Komisiji in Svetu poroča o izvajanju svojega akcijskega načrta, dokler Komisija ne meni, da je akcijski načrt v celoti izveden.

7. Komisija za preverjanje napredka pri izvajanju priporočil, povezanih z resno pomanjkljivostjo, organizira ponovni obisk, ki se izvede najpozneje eno leto po datumu dejavnosti ocenjevanja.

Skupina pripravi poročilo o ponovnem obisku v skladu s členom 20(1), v katerem oceni napredek pri izvajanju priporočil Sveta in ugotovi, ali je bila resna pomanjkljivost odpravljena.

Komisija z izvedbenim aktom sprejme poročilo o ponovnem obisku. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 30(2). Komisija poročilo o ponovnem obisku predloži Svetu.

8. Svet lahko izrazi svoje stališče o poročilu o ponovnem obisku in po potrebi pozove Komisijo, naj predloži predlog priporočil za ukrepe za odpravo pomanjkljivosti, namenjene odpravi trajnih resnih pomanjkljivosti, ugotovljenih v poročilu o ponovnem obisku. V tem primeru se uporabita odstavka 6 in 7.
9. Kadar Komisija meni, da se akcijski načrt lahko dokonča, organizira preveritveni obisk in obvesti Svet o njegovem izidu. Komisija obvesti tudi Evropski parlament, da se akcijski načrt lahko dokonča.

Svet na podlagi predloga Komisije in ob upoštevanju izida preveritvenega obiska sprejme izvedbeni sklep o odobritvi dokončanja akcijskega načrta.

Člen 23

Posebne določbe za prva ocenjevanja

1. Glede na ugotovitve se ocenjevalnemu poročilu po prvem ocenjevanju, pripravljenemu v skladu s členom 20(1) do (4), priloži osnutek priporočil za ukrepe za odpravo pomanjkljivosti.

Komisija Svetu predloži predlog za sprejetje zadevnih priporočil najpozneje štiri mesece po koncu dejavnosti ocenjevanja.

2. Svet sprejme priporočila. Lahko določi roke za izvedbo posebnih priporočil.

Svet priporočila pošlje Evropskemu parlamentu in nacionalnim parlamentom.

3. Ocenjena država članica Komisiji in Svetu predloži akcijski načrt za izvajanje vseh priporočil.

Po posvetovanju s skupino, ki je izvedla dejavnost ocenjevanja, Komisija zagotovi ocenjeni državi članici pregled ustreznosti akcijskega načrta v enem mesecu od njegove predložitve.

Če Komisija meni, da akcijski načrt ni ustrezen, ocenjena država članica predloži spremenjen akcijski načrt.

Ocenjena država članica Komisiji in Svetu poroča o izvajanju akcijskega načrta vsakih šest mesecev od datuma potrdila o prejemu pregleda.

4. Kadar se v ocenjevalnem poročilu ugotovi, da ocenjena država članica ne izpolnjuje pogojev, potrebnih za uporabo schengenskega pravnega reda, Komisija organizira enega ali več ponovnih obiskov.

Skupina pripravi poročilo o ponovnem obisku v skladu s členom 20(1) do (4), v katerem oceni napredek pri izvajanju priporočil Sveta.

Komisija z izvedbenim aktom sprejme poročilo o ponovnem obisku. Ta izvedbeni akt se sprejme v skladu s postopkom pregleda iz člena 30(2). Komisija Svetu predloži poročilo o ponovnem obisku in po potrebi predlog priporočil Sveta, da bi jih sprejel z izvedbenim sklepom.

5. Ko Komisija meni, da se akcijski načrt lahko dokonča, pred dokončanjem akcijskih načrtov organizira preveritveni obisk.

Komisija o izidu preveritvenega obiska obvesti Evropski parlament in Svet. Komisija obvesti Evropski parlament in Svet, da se akcijski načrt lahko dokonča.

Svet na podlagi predloga Komisije in ob upoštevanju izida preveritvenega obiska sprejme izvedbeni sklep o odobritvi dokončanja akcijskega načrta.

6. Države članice, za katere je bil sprejet sklep Sveta, v katerem je navedeno, da morajo v celoti uporabljati določbe schengenskega pravnega reda, se v skladu s členom 1(2), točka (a), ocenijo najpozneje eno leto po datumu začetka uporabe schengenskega pravnega reda v navedeni državi. Letni ocenjevalni program se v ta namen posodobi.

Člen 24

Posebne določbe za tematska ocenjevanja

Za tematska ocenjevanja se uporablja člen 23(1), (2) in (3).

Če se pri tematskem ocenjevanju ugotovi resna pomanjkljivost, se uporablja člen 22.

POGLAVJE V

UPRAVLJANJE SCHENGenskega OBMOČJA

IN KONČNE DOLOČBE

Člen 25

Poročanje Evropskemu parlamentu in Svetu

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu letno predloži celovito poročilo o ocenjevanjih, izvedenih v skladu s to uredbo v prejšnjem letu. To poročilo se objavi.

Poročilo iz prvega odstavka zajema informacije o ocenjevanjih, izvedenih prejšnje leto, o delovanju nabora strokovnjakov, vključno z razpoložljivostjo strokovnjakov iz držav članic, sklepnih ugotovitvah iz teh ocenjevanj in stanju v zvezi z ukrepi za odpravo pomanjkljivosti, ki so jih sprejele države članice. V poročilu se na podlagi rezultatov dejavnosti ocenjevanja in spremljanja, izvedenih v skladu s to uredbo, opredelijo skupna vprašanja ter izmenjajo najboljše prakse in inovativne rešitve, da bi izboljšali izvajanje schengenskega pravnega reda. V poročilu se upoštevajo sinergije z drugimi orodji in mehanizmi za spremljanje, da bi povečali ozaveščenost o delovanju območja brez nadzora na notranjih mejah.

Komisija navedeno poročilo iz prvega odstavka nemudoma pošlje nacionalnim parlamentom. Svet razpravlja o poročilu ob upoštevanju prispevka ocenjevanj k delovanju območja brez nadzora na notranjih mejah.

Komisija Evropskemu parlamentu in Svetu vsaj dvakrat letno poroča o stanju izvajanja akcijskih načrtov, ki so jih pripravile države članice. Komisija zlasti predloži informacije o pregledih ustreznosti akcijskih načrtov in izidih ponovnih in preveritvenih obiskov ter svoje pripombe kadar meni, da je bil napredek pri izvajanju akcijskega načrta premajhen.

Člen 26

Smernice za schengensko ocenjevanje

Komisija v tesnem sodelovanju z državami članicami določi in po potrebi posodobi smernice, zlasti kar zadeva:

- (a) odgovornost za usposabljanje strokovnjakov, predstavnikov Komisije in opazovalcev,
- (b) pripravljalne dejavnosti za ocenjevanja,
- (c) izvajanje obiskov, tudi nenapovedanih;
- (d) izvajanje dejavnosti ocenjevanja in spremljanja z vprašalnikom ali izjemoma z drugimi metodami na daljavo,
- (e) postopek priprave ocenjevalnih poročil ter vključevanje dokumentarnega in digitalnega gradiva vanje,
- (f) postopek nadaljnjega ukrepanja, zlasti v zvezi s ponovnimi obiski in preveritvenimi obiski,

- (g) sinergije z drugimi dejavnostmi ocenjevanja in spremljanja,
- (h) logistična in finančna vprašanja v zvezi z organizacijo dejavnosti ocenjevanja in spremljanja,
- (i) preverjanje dejavnosti organov, uradov in agencij Unije, kolikor ti opravljajo naloge v imenu držav članic za pomoč pri operativni uporabi določb schengenskega pravnega reda.

Člen 27

Pregled

Komisija pregleda uporabo te uredbe in Svetu predloži poročilo v šestih mesecih po sprejetju vseh ocenjevalnih poročil v zvezi z ocenjevanji iz prvega večletnega ocenjevalnega programa, sprejetega v skladu s to uredbo. Ta pregled zajema vse elemente te uredbe, vključno z delovanjem postopkov sprejemanja aktov v okviru ocenjevalnega mehanizma. Komisija poročilo nemudoma predloži Evropskemu parlamentu.

Člen 28
Občutljive informacije

1. Člani skupine, opazovalci in strokovnjaki pripravniki obravnavajo kot zaupne vse podatke, ki jih pridobijo med opravljanjem svojih dolžnosti.
2. Tajnost poročil je na stopnji „občutljivo netajno“ v skladu s Sklepom (EU, Euratom) 2015/443. Zanje je določena stopnja tajnosti „RESTREINT UE/EU RESTRICTED“ v smislu Sklepa (EU, Euratom) 2015/444, v katerem se taka stopnja tajnosti zahteva v skladu s členom 5(3) navedenega sklepa ali na podlagi utemeljene zahteve ocenjene države članice.

Komisija po posvetovanju z zadevno državo članico odloči, kateri del ocenjevalnega poročila se lahko objavi.

3. Pošiljanje tajnih informacij in dokumentov za namene te uredbe in ravnanje z njimi potekata v skladu z veljavnimi varnostnimi predpisi. Ti predpisi ne onemogočajo, da se informacije dajo na voljo Evropskemu parlamentu in ustreznim organom, uradom in agencijam Unije iz člena 7.

Člen 29

Pogoji za sodelovanje Irske

1. Strokovnjaki iz Irske lahko sodelujejo le pri ocenjevanju tistih delov schengenskega pravnega reda, pri katerih je Irski dovoljeno sodelovati.
2. Ocenjevanja zajemajo le učinkovitost in uspešnost uporabe tistih delov schengenskega pravnega reda na Irskem, pri katerih je Irski dovoljeno sodelovati.
3. Irška sodeluje pri sprejemanju priporočil s strani Sveta le v zvezi s tistimi deli schengenskega pravnega reda, pri katerih ji je dovoljeno sodelovati.

Člen 30

Postopek v odboru

1. Komisiji pomaga odbor. Navedeni odbor je odbor v smislu Uredbe (EU) št. 182/2011.
2. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 5 Uredbe (EU) št. 182/2011.

Kadar odbor ne poda mnenja, Komisija ne sprejme osnutka izvedbenega akta in se uporabi člen 5(4), tretji pododstavek, Uredbe (EU) št. 182/2011.

3. Pri sklicevanju na ta odstavek se uporablja člen 8 Uredbe (EU) št. 182/2011 v povezavi s členom 5 navedene uredbe.

Člen 31

Prehodne določbe

1. Prvi večletni ocenjevalni program in prvi letni ocenjevalni program na podlagi te uredbe se določita do 1. decembra 2022 in se začneta 1. februarja 2023.

Prvi večletni ocenjevalni program na podlagi te uredbe upošteva ocenjevanja, ki so že bila opravljena v okviru drugega večletnega programa, sprejetega v skladu z Uredbo (EU) št. 1053/2013, pripravi pa se kot nadaljevanje tega drugega večletnega programa.

2. Dokler se ne določi standardni vprašalnik iz člena 14 te uredbe, se uporablja standardni vprašalnik, sprejet v skladu z Uredbo (EU) št. 1053/2013.
3. Pri ocenjevanjih, izvedenih pred 1. februarjem 2023, se ocenjevalna poročila in priporočila sprejmejo v skladu z Uredbo (EU) št. 1053/2013. Dejavnosti nadaljnjega ukrepanja in spremljanja takih ocenjevanj, začeni s predložitvijo akcijskih načrtov, se izvajajo v skladu s to uredbo.

Člen 32
Razveljavitev

Uredba (EU) št. 1053/2013 se razveljavi z učinkom od 1. oktobra 2022, razen določb o sprejetju ocenjevalnih poročil in priporočil, ki se uporabljajo do sprejetja ocenjevalnih poročil in priporočil iz člena 31(3) te uredbe.

Sklicevanje na razveljavljeno uredbo se šteje kot sklicevanje na to uredbo in se bere v skladu s korelacijsko tabelo iz Priloge.

Člen 33

Začetek veljavnosti in uporaba

Ta uredba začne veljati dvajseti dan po objavi v *Uradnem listu Evropske unije*.

Uporablja se od 1. oktobra 2022.

Ta uredba je v celoti zavezujoča in se neposredno uporablja v državah članicah v skladu s Pogodbama.

V ...,

Za Svet

predsednik/predsednica

PRILOGA

Korelacijska tabela

Uredba (EU) št. 1053/2013	Ta uredba
člen 1(1) in (2)	člen 1(1) in (2)
člen 1(3)	člen 15(2)
člen 2	člen 2
člen 3	člen 3
-	člen 4
-	člen 5
člen 4(1)	člen 1(3)
člen 4(2) in (3)	člen 6
člen 8	člen 7
člen 7	člen 8
-	člen 9
-	člen 10
-	člen 11
člen 5	člen 12
člen 6	člen 13
člen 9	člen 14
člen 12	člen 15(1)
člen 12	člen 16

Uredba (EU) št. 1053/2013	Ta uredba
-	člen 17
člena 10 in 11	člen 18
člen 13	člen 19
člena 14 in 15	člen 20
člen 16	člen 21
-	člen 22
-	člen 23
-	člen 24
člen 20	člen 25
-	člen 26
člen 22	člen 27
člen 19	-
člen 17	člen 28
člen 18	člen 29
člen 21	člen 30
člen 23	člen 31
člen 23	člen 32
člen 24	člen 33